

اهمیت مراقبت مبتنی بر رخداد جهت مقابله با پاندمی بیماری‌های نو پدید: یک نامه به سردبیر The importance of event-based surveillance to cope with the pandemic of emerging diseases: a letter to the editor

سردبیر محترم

بیماری‌های نو پدید و خطر همه‌گیری آن، تهدید بزرگی برای سلامتی انسان در بسیاری از جوامع محسوب می‌شود. این بیماری‌ها موجب تأثیرات اجتماعی و اقتصادی در دنیا شده و سبب اختلال در مسافرت، تجارت و بسیاری از فعالیت‌های عادی زندگی می‌گردند.^۱ به‌منظور پیشگیری و کنترل بیماری‌های واگیر و مطابق ماده ۶ مقررات بهداشتی بین‌المللی، کلیه رخداد بهداشتی ایجادکننده یک وضعیت اضطراری بهداشتی بین‌المللی، باید مورد ارزیابی قرار گیرد و در صورت تایید، حداکثر طی ۲۴ ساعت، به سازمان جهانی بهداشت گزارش گردد.^۲ در همین راستا استقرار یک نظام مراقبت کارآمد، به‌منظور جمع‌آوری منظم داده‌های مربوط به بروز بیماری‌ها و تجزیه و تحلیل این داده‌ها، یکی از ضروریات کنترل و مقابله با پاندمی بیماری‌ها و کاهش بیماری‌زایی و مرگ‌ومیر ناشی از آن‌ها است.

در کشور ایران انواع نظام مراقبت اعم از مراقبت فعال، مراقبت غیر فعال، مراقبت دیده‌ور، مراقبت سنדרومیک و غیره، پیاده‌سازی شده و در حال اجرا است. اما با وجود پیشرفت‌های حاصله در زمینه نظام مراقبت بیماری‌ها، تقویت همکاری پرسنل بهداشت و درمان شاغل در بخش دولتی و خصوصی و همچنین طراحی یک سیستم یکپارچه جمع‌آوری داده برای پایش الگوی بیماری و شناسایی طغیان‌های احتمالی، باید بیش از پیش مورد توجه قرار گیرد.

یک سیستم مراقبت پویا، ظرفیت شناسایی، ارزیابی خطر، پاسخ به‌موقع به یک تهدید سلامت عمومی را خواهد داشت، زیرا تاخیر در شناسایی و گزارش‌دهی موارد بیماری، می‌تواند موفقیت در پاسخ جهانی به یک پاندمی را به خطر بیندازد.^۳

با توجه به این‌که در نظام مراقبت روتین، گزارش‌دهی با تاخیر انجام می‌شود و همچنین تمام موارد تهدیدکننده سلامت را پوشش نمی‌دهد، ضرورت دارد از یک سیستم مراقبتی که توانایی شناسایی رخدادهای مرتبط با وقوع بیماری در انسان و رخدادهایی که بالقوه سلامت انسان را تهدید می‌کنند از قبیل بیماری و مرگ در حیوانات،

آلودگی آب و مواد غذایی و خطرات ناشی از حوادث شیمیایی و هسته‌ای، استفاده شود.

سیستم مراقبت مبتنی بر رخداد، یکی از این برنامه‌ها با ویژگی فوق است که قابلیت جمع‌آوری سریع اطلاعات و گزارش دریافتی از طریق کانال‌های رسمی و غیر رسمی مانند شایعات و اخباری که در رسانه‌ها منتشر می‌شود را دارد. در این برنامه همه موارد بیماری و رویدادهای افزایش‌یافته غیر منتظره و با منشأ گوناگون، باید به‌سرعت مورد ارزیابی قرار گیرد و به‌طور مناسب پاسخ داده شود.^۴

نتایج حاصل از مطالعه انجام شده نیز حاکی از آنست که نظام مراقبت مبتنی بر رخداد توانسته است رخداد‌های مهم بهداشتی را به‌موقع شناسایی نماید و مورد ارزیابی و پاسخ قرار دهد.^۵ بنابراین در پیش گرفتن رویکردی جلید در زمینه اجرا و تقویت نظام مراقبت در سیستم سلامت، با بهره‌گیری از نظام مراقبت مبتنی بر رخداد به‌صورت ترکیبی در کنار سایر نظام مراقبت پیاده‌سازی شده و با استفاده از تکنولوژی روز دنیا برای دریافت گزارش و همچنین رصد و پایش رخدادها، دارای اهمیت بسیار می‌باشد. بنابراین، ضروری است سیاستگذاران نظام سلامت، نسبت به توسعه و بهبود زیرساخت نظام مراقبت برنامه‌ریزی و اقدام کنند.

سید عباس حسینعلی‌پور^{۱*}، عابدین ثقفی‌پور^۲

۱- گروه پیشگیری و مبارزه با بیماری‌ها، مرکز بهداشت استان، دانشگاه علوم پزشکی قم، قم، ایران.

۲- گروه بهداشت عمومی، دانشکده بهداشت، دانشگاه علوم پزشکی قم، قم، ایران.

* نویسنده مسئول: قم، دانشگاه علوم پزشکی قم، گروه پیشگیری و مبارزه با بیماری‌ها.

تلفن: ۰۲۵-۳۶۲۰۰۱۱۸

E-mail: abbas_hosseinalipour@yahoo.com

Seyed Abbas Hosseinalipour M.Sc.^{1*}, Abedin Saghafipour Ph.D.²

1- Department of Diseases Control and Prevention, Provincial Health Center, Qom University of Medical Sciences, Qom, Iran.

2- Department of Public Health, Faculty of Health, Qom University of Medical Sciences, Qom, Iran.

* Corresponding author: Department of Control and Prevention, Provincial Health Center, Qom University of Medical Sciences, Qom, Iran.

Tel: +98-253-6600118

E-mail: abbas_hosseinalipour@yahoo.com

References

1. Morens DM, Fauci AS. Emerging infectious diseases: threats to human health and global stability. *PLoS Pathog* 2013;9(7): e1003467-e.
2. Organization WH. International health regulations (2005): World Health Organization; 2008.
3. Hanvoravongchai P, Coker R. Early reporting of pandemic flu and the challenge of global surveillance: a lesson for Southeast Asia. *The South-east Asian J Trop Med Public Health* 2011;42(5):1093-9.
4. Organization WH. Early detection, assessment and response to acute public health events: implementation of early warning and response with a focus on event-based surveillance: interim version. World Health Organization; 2014.
5. Lowbridge C, Chiew M, Russell K, Yamagishi T, Olowokure B, Ailan L. Regional event-based surveillance in WHO's Western Pacific Region. *Western Pacific surveillance and response journal : WPSAR* 2020;11(2):11-9.